

Az újévig elhúzódó őszenek nehezen, de vége szakadt. Két kemény nap összerántotta a szétmálló sáros rögöket, és utána – amint illik – elkezdett szállingózni a hó. Szép finoman, szinte ködszerűen. De azért hamar meglátszott a dombokon. Megmaradt. Aztán szorgalmasan hullott tovább és két nap múlva fehér volt a határ. Bevált az öreg közmondás: „A kutya nem ette meg a telet.”

Érdemes volt a körvadászatokkal várni. Fekete hártában nehezen kelő, sárpapucsos nyulakat lődözni – igazán nem mulatság. Eltekintve a vadászok és hajtók lábait húzó, darabonként ötakilós sárkoloncoktól, a velejáró fáradtságtól, olyanok a nyulak, mint a vályogvető cigány. Hasig sárosak, és a vadkereskedő egyáltalán nincs elragadtatva. Ez pedig pénzbe kerül.

De az idén erről szó sem volt. Kopogott a határ, a magnak való élelmes nyúl idejében otthagytá a veszedelmes tájékat, és az eredmény sem volt rossz. Jó közepes. Pedig sokfelé panaszkodnak, hogy az idén kevesebb volt a nyúl, mint tavaly.

A körökben szépen repdestek a foglyok is. Most a bőséges télelő után egy kis éhkopp következik, és a gyengéje megsínyli a havat meg a hideget, de ez hozzátartozik a természetes szelektáláshoz. Az etetőket még nemigen látogatják.

Ragadozót keveset látni. Egy-egy karvaly ármánykodik az árkok partján cserkészve, de héját még az idén nem láttam. Szürkevarjú kevés van, az is inkább a feketékkel állt össze, és köztisztasági tevékenységet folytat az utakon. Dacára a becsületes foglalkozásnak, hamarabb felrebbennek, mint a feketék. Úgy látszik, van a fülük mellett... A tavaszi bűnök árnyéka kísért. A szomszédos területet egy pár galambász-héja is bérlí az ember-bérlőn kívül. Ez az egy pár héja teljesen tönkretette a terület fogolyállományát. Hátáruk a falu. Soha a falun innen nem látni őket. Pedig nálunk most szépen van fogoly. Puskavégre alig kerülnek. Üres, lombtalan a határ, becserkészéséről szó sem lehet.

Szívesen felajánlanánk a szomszédnak öreg baglyunkat, hogy uhuzással próbálkozzék, de szegény fülesünk egy csöpörgős novemberi napon elköltözött az örök és szabad vadászmezőkre. Talán az öregség bántotta, talán a szabadság utáni vágy kopattatta el egészségét – nem tudom. Egy reggel holtan találtuk. Sok szép hajnali vadászatnak volt tanúja. Nyugodjék!

Egyik hajtásunkba – sűrű, bokros vízmosásba – két kutya is belekerült. Egy foxi és egy farkaskorcs. Tőlem nem messze voltak, és jól láthattam tanakodásukat. Viselkedésük pontosan az erdei vadé volt.

A foxi visszatört lövés nélkül, a farkas pedig oldalt vágott ki, hol – bár messziről – mégis elegendő sörétet kapott az oldalába. Nagy jajgatva elvonszolta magát. Remélem, beledöglük. Bár ez nem biztos. Egyik erdőőrünk a nyáron, elég közélről pofon durrantott egy farkaskorcsot, mely – magam is láttam, de már itthon a faluban – igazán féldöglött volt, és mégis kigyógyult. De ki ám! Igaz, a fejét félretartotta, mintha a baloldali dolgoktól undorodnék, de a jobboldaliakra annál nagyobb székszeplije volt... Nyulászott vidáman tovább – már csak úgy félpofára –, amíg rossz sorsa egyik barátommal foglyászat közben össze nem hozta. Ő aztán agyonlőtte. Végérvényesen.

Téli vendégségbe visszamaradt két pár őrgibécünk is, vagy ahogy Somogyban mondják: szarkagábor. Keménykötésű legények, az bizonyos. Úgy repdesnek, mint kánikulában, és olyan nyugodtan megülnek a jeges ágon leskelődés közben, mintha búzakeresztben üldögnének aratás idején. Tudom, hogy néha a tilosba tévednek, és a tél apró zsellérei, a cinkék, őszapók, tengelicek nincsenek biztonságban tőlük: mégse visz rá a lelkiismeret, hogy bántsam őket. Akik ilyen keményen megdolgoznak a létért, azok meg is érdemlik, hogy éljenek! Reggelenként szinte keresem szürkegombóc kis testüket az ismerős fákön. Megvannak. De elgondolom, hogy a felborzolt tollak alatt vajmi kevés lehet a hús... talán nincs is.

Rókánk kevés van az idén. Friss havon csapát is alig találni. Tavaly sok szuka esett, így nem volt jó a szaporulat. Egyet lőttem mindössze. Az is kan volt. Sűrű zanótosban trappolt előttem és csak a hátát láttam. Lövésemre felvágta a farkát. Azt gondoltam, vége hagyományos szerencsémnek a rókákkal. Mikor a hajtók kijöttek, mégis megnéztem a lövés helyét. Ott feküdt a róka. Nem is nagyon örültem neki. Hiszen ez természetes...

A következő hajtáson aztán úgy elhibáztam egyet gyenge húsz lépésről, hogy még duplázni is elfelejtettem. Azt hiszem, ezzel aztán fuccs a rókás szerencsének. Úgy érzem, nem is érdemlem meg. Még ha valami vad rohanásban lett volna... de alig ballagott!

Egyik körünkben pedig – rét közepén – felrepült a havas zombékok közül egy – gólya.

Nagyon, nagyon szomorú látvány volt. Ösztövérlábaival kétszer is nekifutott, amíg felvonszolta magát a levegőbe. Pedig nagy súlyt nem kellett neki emelni... A körön kívül 30-40 lépésre ismét leszállt és ott gubbasztott a fehér világban, halálravárá egykedvűséggel. Ősi, életre ösztökélő ösztönök talán ke-

serűen lázadtak a fehérarcú végzet ellen, de ha körültekintett: belátta, hogy itt csak meghalni lehet. Szárnya mögé dugta hát fejét, talán álmodott egyet-kettőt a tavaszi rétek gólyahír-virágos világáról, a kémények melegéről, hol meglátta a napsugaras világot – és szépen készült a jegeskezű Úr fogadására.

Valaki meg is jegyezte:

– Szegény pária! Legjobb lenne agyonlőni...
De nem nyúlt a puskájához senki!

(1935)

*

Megjelent a Nimródban, 1935. január 20-án.

Tartalmazzák a Barangolások (1968), a Vadászok (2009) és – Januári emlékek címmel – az Erdei utakon (1987) c. kötetek.